

Vlaanderen

is landbouw & visserij

CERTIFICERING VAN POOTAARDAPPELEN

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

In Vlaanderen worden hoogwaardige pootaardappelen geteeld. Dit is de verdienste van een vijftigtal producenten van pootaardappelen. De Vlaamse overheid draagt haar steentje bij door kwalitatieve controles uit te voeren. In deze folder vindt u een korte beschrijving van het keurings- en certificeringsproces.

WAT ZIJN GECERTIFICEERDE POOTAARDAPPELEN?

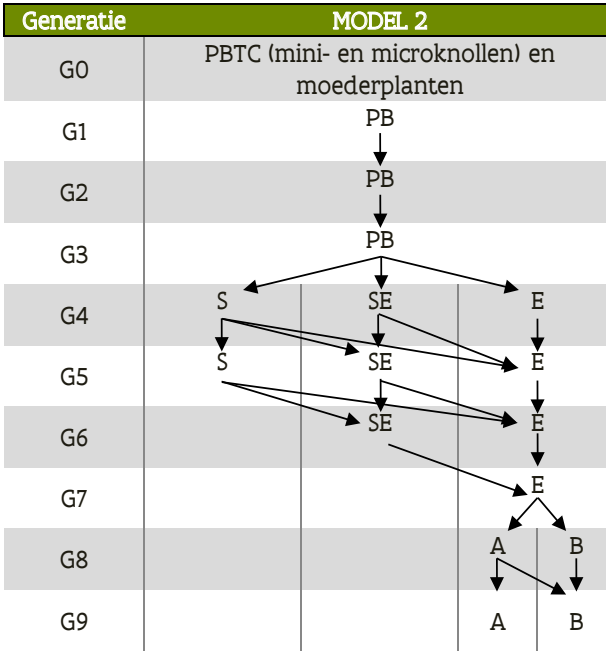
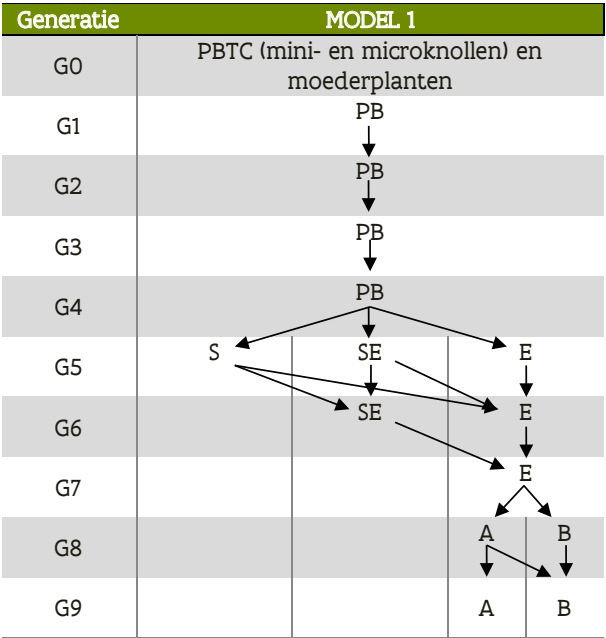
Enkel gecertificeerde pootaardappelen mogen in de handel gebracht worden. De telers worden erkend door de Vlaamse overheid als de voorwaarden vervuld zijn. De teler moet onder meer beschikken over een aangepaste installatie met reinigings- en triertoestel en een ruimte waar de partijen duidelijk gescheiden en goed geïdentificeerd kunnen bewaard worden. Er zijn ook strenge criteria voor de percelen.

Categorieën en klassen

De telers mogen enkel de rassen die voorkomen op de Belgische of de Europese gemeenschappelijke rassenlijst verhandelen. De productie van pootaardappelen in het Vlaams Gewest is het resultaat van instandhouding van vegetatieve vermeerdering.

De categorieën van partijen pootaardappelen gaan van kwekersmateriaal of prebasispootgoed tot basispootgoed en gecertificeerd pootgoed. Binnen elke categorie is er ook een opdeling in klassen (bv. basispootgoed van klasse SE, gecertificeerd pootgoed van klasse A ...).

Een overzicht vindt u in de twee schema's.

HOE WORDT GECERTIFICEERD?

De Vlaamse overheid ziet erop toe dat pootaardappelen aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen. Hiervoor voeren keurmeesters controles uit gedurende het volledige proces. De keurmeesters keuren ongeveer 500 percelen met een totale oppervlakte van 1400 ha.

Ziekten

De aardappel is vatbaar voor ziekten. Veel aardappelziekten gaan met het pootgoed over. Er is een verschil tussen quarantaine- en kwaliteitsziekten.

- ▶ Quarantaineziekten kennen een nultolerantie. Bv. het aardappelcystenaaltje, bruinrot, ringrot, het wortelknobbelaaltje en *PSTVd*.
- ▶ Kwaliteitsziekten mogen in beperkte mate voorkomen. Bv. schurft, *Rhizoctonia*, *Phytophthora spp*, *Dickeya spp*, droogrot en een aantal virusziekten.

Voor de kwaliteitsziekten bepaalt het keurings- en certificeringsreglement (MB van 5 november 2015) de toleranties die gerespecteerd moeten worden. Er worden normen opgelegd bij de veldkeuring, bij de nacontrole en bij de partijkeuring.

Teeltinschrijving

In de winterperiode voert de teler de percelen in, die hij zal gebruiken, via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij. De keurmeesters nemen grondstalen op deze percelen om de aanwezigheid en de levensvatbaarheid van de aardappelcystenaaltjes of *Globodera spp* na te gaan. Enkel als de testen negatief zijn, mogen deze gronden worden ingeschreven voor de teelt van pootaardappelen. Tijdens de inschrijvingsperiode (tot 15 mei) voert de teler de perceelgegevens, de kenmerken van het gebruikte uitgangsmateriaal zoals klasse, ras en herkomst, in via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij.

De controles omvatten zowel veldcontroles als partijkeuringen.

Veldcontroles

Vanaf eind mei starten de veldcontroles. Naast de raszuiverheid is vooral de gezondheidstoestand van de

planten belangrijk, zoals de aanwezigheid van virussen en bacterieziekten. Elk pootgoedgewas wordt minimaal twee keer officieel door een keurmeester beoordeeld.

Overzicht van de toleranties voor raszuiverheid en ziekten bij de beoordeling van het gewas tijdens de veldcontroles.

TE PRODUCEREN CATEGORIE/KLASSE						
	Prebasis pootgoed	Basispootgoed			Gecertificeerd pootgoed	
		S	SE	E	A	B
Rasonzuiverheden	0	0	0,01	0,02	0,05	0,05
Virusziekten (mozaïek, bladrol ...)	0,025	0,1	0,2*	0,4*	1*	3*
Bacterieziekten	0	0	0	0,2**	0,3	0,6
<i>Rhizoctonia solani</i> (lakschurft)	0	0,5	1	3	5	5
verwelking, veroorzaakt door schimmelziekten	0	0,3	0,5	1	2	2

* als symptomen van bladrol vastgesteld worden, is een virologisch onderzoek van PLRV verplicht.

** als bacteriezieke planten aangetroffen worden, moet tijdens de partijkeuring een representatief monster nagenoeg vrij zijn van infectie met *Dickeya spp.*

Nacontrole

Aanvullend vindt ook laboratoriumonderzoek plaats op de knollen. Na de loofdoding, waarvoor de Vlaamse overheid in samenspraak met alle actoren uit de sector een adviesdatum voorstelt (gewoonlijk tweede helft van juli), worden in augustus knollen genomen voor testen op virus- en quarantaineziekten.

De monsters worden ofwel genomen op de vermeerderingspercelen nadat het loof werd vernietigd, ofwel tijdens de inschuring.

De teler moet de niet-gerooide percelen melden op 1 oktober zodat een uiterste rooidatum kan vastgesteld worden naargelang de weersomstandigheden.

De virustesten gebeuren doorgaans met de **ELISA-methode**. Bij pootaardappelen van klasse E en A, kan ook de snelle **PCR-test** gebruikt worden.

Overzicht van de normen bij de nacontrole met de **ELISA-test**

VIRUSSEN/ CATEGORIE KLASSE	Prebasis poot- goed*	Basispoot- goed		Gecertificeerd pootgoed		
		S	SE	E	A	B
PLRV %	0,5	0,5	1,0	2,0	4,0	5,0
PVA %	0,0	(0,5)	(1,0)	(2,0)	(6,0)	X
PVM %	0,0	(0,5)	(1,0)	(2,0)	(6,0)	X
PVS %	0,0	0,5	1,0	(2,0)	(6,0)	X
PVX %	0,0	0,5	1,0	2,0	(6,0)	X
PVY %	0,5	0,5	1,0	2,0	6,0	10,0
TOTAAL %**	0,5	1,0	2,0	3,0	6,0	10,0

X= geen onderzoek

* prebasispootgoed dat als moederpartij in de handel wordt gebracht voor de productie van prebasispootgoed, moet volledig virus vrij zijn.

** voor het berekenen van het totaal wordt geen rekening gehouden met de toleranties die tussen haakjes geplaatst zijn.

Overzicht van de normen bij de nacontrole met de **PCR-test**

VIRUSSEN/ CATEGORIE KLASSE	Basis- pootgoed	Gecertificeerd pootgoed	
	E	A	B
PLRV %	2,2	5	5
PVX %	2,2	(6,7)	X
PVY %	2,2	6,7	8,7
TOTAAL %	2,2	6,7	8,7

Partijkeuringen

Tijdens de laatste fase van het proces, de bewerking (triage) van een partij pootaardappelen, voert de keurmeester een partijkeuring uit waarbij vooral gelet wordt op de maatsortering, de mechanische schade en de aanwezigheid van ziektesymptomen (natrot, droogrot, schurft ...).

Bij de partijkeuring controleert de keurmeester, op basis van een representatief monster, of de partij voldoet. Tenminste 0,5% van de verpakkingen wordt gecontroleerd.

Een partij is een hoeveelheid pootaardappelen, klaar voor de handel, van hetzelfde ras, dezelfde categorie, dezelfde klasse, dezelfde sortering en met hetzelfde partijnummer.

Enkele aandachtspunten:

- ▶ aantal knollen dat niet tot het ras behoort;
- ▶ aanwezigheid van aarde en vreemde bestanddelen;
- ▶ droogrot;
- ▶ natrot;
- ▶ uitwendige gebreken (groene knollen, misvorming, gekwetste knollen);
- ▶ aardappelschurft;
- ▶ lakschurft of Rhizoctonia;
- ▶ zilverschurft;
- ▶ poederschurft;
- ▶ drukplekken;
- ▶ maatsortering.

Certificering

Partijen pootaardappelen die voldoen aan alle normen, vastgelegd in het keurings- en certificeringsreglement, worden gecertificeerd en mogen daarna in de handel gebracht worden. Als bewijs van goedkeuring wordt aan elke verpakkingseenheid een officieel certificaat bevestigd.

De kleur van het certificaat is binnen de EU vastgelegd en is gebonden aan de categorie van het pootgoed: wit met paarse diagonale streep voor prebasispootgoed, wit voor basispootgoed en blauw voor gecertificeerd pootgoed. Op elk certificaat staan verplichte gegevens zoals ras, klasse, partijnummer en maatsortering. Elk certificaat is

ook een EG-plantenpaspoort wat erop wijst dat de partij bemonsterd werd en vrij is van quarantaine-organismen. Elk pootgoedcertificaat moet door de gebruiker tenminste 1 jaar bewaard worden.

Maar ook na de verkoop van de pootaardappelen is er feedback van de Vlaamse overheid aan de teler. Van alle door Vlaanderen gecertificeerde partijen pootaardappelen worden systematisch 100 knollen op controlevelden van de overheid uitgeplant. Dit laat toe het keuringswerk te beoordelen.

MEER WETEN?

Meer inlichtingen hierover vindt u in het ministerieel besluit van 5 november 2015 tot vaststelling van een keurings- en certificeringsreglement voor de productie van pootaardappelen.

Bezoek onze website:

www.vlaanderen.be/landbouw/pootaardappelen

Aardappeltelers of andere gebruikers van gecertificeerd pootgoed vinden meer informatie op de site

www.pootgoed.be

© foto cover: www.VLAM.be

Depotnummer: D2016/3241/024

V.U. Jules Van Liefferinge - Departement Landbouw en Visserij
Koning Albert II-laan 35 bus 40 - 1030 Brussel

www.vlaanderen.be/landbouw